

Holt hit

Időpont: Szentháromság ünnepe utáni 13. vasárnap – 1954. szeptember 12.

Alapige: Jel 3,1–6

„A Sárdisbeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az, a kinél van az isteni hét lélek és a hét csillag: Tudom a te dolgaidat, hogy az a neved, hogy élsz, és halott vagy. Vigyázz, és erősítsd meg a többieket, a kik haló félben vannak; mert nem találtam a te cselekedeteidet Isten előtt teljeseznek. Megemlékezzél azért, hogyan vetted és hallottad; és tartsd meg, és térj meg. Hogyha tehát nem vigyázol, elmegyek hozzád, mint a tolvaj, és nem tudod, mely órában megyek hozzád. De van Sárdisban egy kevés neved, azoké, a kik nem fertőztették meg a ruháikat: és fehérben fognak velem járni; mert méltók arra. A ki győz, az fehér ruhákba öltözik; és nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, és vallást teszek annak nevééről az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.”

A mai ige Krisztus levele a sárdisi gyülekezethez és annak angyalához, azaz felvigyázójához. A holt hitről szól a levél, mert a sárdisi gyülekezetnek és papjának hite holt hit volt. Míg ember él e földön, mindig lesznek gyülekezetek és egyesek, akikre és akiknek ezt mondja a mindentudó Krisztus: „...az a neved, hogy élsz, és halott vagy.” Ennek a levélnek a tanítására tehát nemcsak akkor volt szükség, mikor megíratott, s nemcsak azok számára, akiknek szólt, hanem ma is és nekünk is.

1. *A holt hit példája* áll elénk a levél soraiban.

Sárdis Lídia fővárosa, hat-hét mérföldnyire délkeletre Thiatirától. Egykor a mesebeli gazdagságáról híres Krózosz lakóhelye, később római tartomány. Krisztus idejében egy földrengés elpusztította, de Tibériusz császár helyreállíttatta.

A levél tanúsága szerint a városban volt keresztyén gyülekezet is. Keresztyén gyülekezetéről másutt a Bibliában nincs említés, pedig jó nevű, híres gyülekezet lehetett. Nincsenek benne olyan goromba bűnök, mint amilyenekről a többi kis-ázsiai gyülekezetekkel kapcsolatban szólnak a hozzájuk intézett levelek. Nincsenek benne nikolaiták, kiknek cselekedeteit gyűlöli az Úr, pedig Efézusban voltak ilyenek. Nincsenek benne Bálám tanításának követői, mint Pergámumban, sem Jézabel hívei, mint Thiatirában. Az a neve, hogy él, élő gyülekezetnek tartja tehát a közvélemény. Mégpedig nemcsak a keresztyén közvélemény, hanem e világ is. Meggondolkoztató ugyanis, hogy míg másutt mindenfelé üldöztetést szenved a keresztyén gyülekezet, a Sárdishoz intézett levél nem beszél arról, hogy ellensége lett volna a gyülekezetnek. Az efézusi gyülekezetnek tűrnie kell (Jel 2,2), a smirnai gyülekezet híveit tömlöcbe vetik (Jel 2,10), a pergámumbeli gyülekezet olyan helyen van, mely a Sátán királyi székének mondatik, s vértanúk vére pecsételi meg ennek a névnek igazságát (Jel 2,13), Filadelfia a Sátán zsinagógájával harcol (Jel 3,9), Thiatirának is tűrnie kell (Jel 2,19), Sárdisban azonban senkinek sem kell szenvednie, tűrnie a hitéért. Ott becsülete van a keresztyéneknek nemcsak a keresztyének előtt, hanem a világ szemében is.

Ha az a neve, hogy élő, vagyis élő gyülekezet, akkor bizonyosan lehettek a gyülekezet életében nagyon mutatós dolgok. Feltűnő azonban, hogy Krisztus ezekről semmit sem ír, holott más gyülekezetek életében mindig megkeresi a megdicsérhető. A sárdisi gyülekezetben Krisztus nem talál semmi dicsérni valót. Annál feltűnőbb, hogy a világ nem üldözi, tehát dicséri a gyülekezetet. Ez mindenesetre gyanús. Ahol a világ nagyon meg van elégedve a keresztyén gyülekezettel, ott mindig azért lett szalonképessé a keresztyénség, mert felhígtották, s megízetlenült benne a só. Be van azonban még írva az élet könyvébe (5. v.), s ez igen nagy dolog (Lk 10,20), de abban a veszedelemben forog már, hogy Krisztus kitörli onnan a nevét. Krisztus szemében már halott. Még nem állhatott be egészen a halál, mert még nem töröltetett ki az élet könyvéből, s még munkát bíz rá az Úr (2. v.), de keze már ott van a könyvön, hogy kihúzza nevét onnan. A mennyei fénysugár még ott ragyog fölötte, de ez már nem a hajnalcsillag fénye, hanem a lenyugvó napnak bíbora.

A Jelenések könyvében található levelek alapján tehát a lelki életben a következő állapotok különböztethetők meg: a) élő, b) langymeleg, mint a laodiceai, c) kihűlt, mint az efézusi, d) halófélben levő, mint akikhez a sárdisi gyülekezetet küldi Krisztus (2. v.), e) halott és f) az élet könyvéből kitörölt. A sárdisi gyülekezet állapota a két utolsó között van. Már halott, de még nincs kitörölve az élet

könyvéből. Még hívó, de már halott. Holt hitű. Krisztus, aki mindent tud, könnyen felismeri ezt az állapotot, de az ember, aki csak azt látja, ami a szeme előtt van, nehezen ismeri fel. Nincsenek rajta olyan hullafoltok, melyek a halál beálltát kétségtelenül mutatnák. Az a jó, hogy Krisztus mindig megmondja annak, aki ebbe az állapotba kerül: Az a neved, hogy élsz, és halott vagy. Nem szól-e neked is ma ez az üzenet?

2. *A holt hit oka* is élénk áll a levél soraiban.

Hogy hogyan lesz az élőből halott, arra abból lehet visszakövetkeztetni, hogy miképp lesz a halottból élő. A teremtés története szerint úgy lett az ember élő lélekké, hogy Isten belelehelte az életnek lehetőségét (1Móz 2,7), Pál 1Kor 15,45-ben így folytatja: „*Lón az első ember, Ádám, élő lélekké; az utolsó Ádám (tudniillik Krisztus) megelevenítő szellemé.*” Az Istennel, a Krisztussal való kapcsolat teremt tehát életet. „*A kié a Fiú, azé az élet; a kiből nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.*” (1Jn 5,12) A sárdisi gyülekezet elveszítette a Krisztussal való közösségét, s ebbe belehalt a hite. Hogyan jutott idáig?

Azt akarta, hogy neki legyen neve, s nem arra iparkodott, hogy Krisztusnak legyen neve. Ez az a Babel tornyát építeni akaró emberi hiúság, mely eleve kudarcra van ítéelve. Vámat akart szedni saját magának a Krisztus dicsőségéből.

Ez a „név” után való vágy vitte rá arra, hogy megalkudjék hitének gyakorlati követelményeivel. Lanyhán vette a keresztyénséget. Megelégedett félmegoldásokkal. Józan reálpolitikus akart lenni, aki nem feszíti a húrt, s mindig megtalálja az arany középutat. Ezért lép fel vele szemben Krisztus, mint a teljesség, a hetes számmal, s ezért nem találja cselekedeteit Isten előtt teljeseeknek. Ami pedig nem teljes, az csonka. Olyan, mint a szoborműremek, melynek valaki letörte a fejét. Torzó.

Az a hit, mely csak részben engedelmeskedik, lassan egészen elveszti az ígét, mert az ige teljes engedelmisséget kíván. A sárdisi gyülekezet is elfeledkezett az ígéről. Jézusnak kell emlékeztetni arra, hogy azt vette és hallotta, s hogyan vette és hogyan hallotta.

Ahol kialszik az ige vezető fénye, úgy jár a hit, mint az ismeretlen ösvényen sötétben botorkáló ember, kinek kialudt a lámpása. Menthetetlenül eltéved vagy elbukik. A sárdisi gyülekezetnek is beszenyeződött, megfertőztetett a fehér ruhája. A megszentelődés harcát nem harcolta végig. Az, hogy botrányos bűnök nem rúttították, hogy mások meg voltak velük elégedve, hogy még dicsérték is, hamis biztonságérzetet ébresztett benne, és lustává tette.

Így lassan elfelejtette, hogy mire kötelezi őt az, amit kapott. Megtért egyszer, de nem tért meg minden újra, és így méltatlanná lett múltjához. A vége az lett, hogy belehalt a hite.

Nem mindenkéül ugyanez az út s ugyanez a halál oka. Földi életünkben is különböző betegségekbe halnak meg az emberek. Van, aki kilábol tifuszból, s belehal egy gyomorrontásba. Míg a sárdisi gyülekezet betegségét elemezted, gondold meg jól, nem beteg-e a te hited is, s vigyázz, hogy bele ne haljon a betegségébe!

3. A sárdisi gyülekezet hite halott, de Krisztusnak még van reménysége hozzá. Még feltámasztható. Ezért nem törli még ki az élet könyvéből. Ezért áll élénk a levél soraiban *a holt hit gyógyulásának* útja is.

Mindenekelőtt fogadd el magadra nézve Krisztus ítéletét: halott vagy. Akármit gondolsz magadról, akármit mondanak rólad mások, az az igaz, amit ő mond: halott vagy. Mindenki más az agonizálásodat nézi életnek.

Ijedj meg a Krisztus fenyegetésétől! Ő azzal fenyegeti a holt hitűt, hogy ha meg nem tér, váratlanul és meglepetésszerűen beáll a halál állapota.

Ijedj meg, de ne ess kétségbe! Fogadd el, hogy Krisztusnak még van reménysége hozzád, még nem törölt ki az élet könyvéből! Térj meg tehát a megtértiségedből! Indulj új lendülettel missziói munkába! Te, a halott, menj éleszteni a halófélben lévőket! Ébresztés közben magad is felébredsz. A más fehér ruhájára való vigyázás a magam tisztaságát is védi.

Azután vissza az ígéhez és a testvérekhez, kik nem fertőztették meg ruháikat! Vissza oda, ahonnan kiestél! Megemlékezzél, hogyan vetted és hallottad egykor az ígét! De ne azért, hogy dicsőségpárnát csinálj a múltból lustaságod alá, hanem azért, hogy annak elkötelezéseit lásd meg!

Sárdis nem fogadta meg a figyelmeztetést. Nem gyógyult ki, egészen meghalt a hite, kitöröltetett az élet könyvéből, s belekerült a keresztyénség történelmének halott könyvébe. A város a 10. században török uralom alá került. Timur mongol hadai lerombolják. Ma egy nyomorult sátorfalu van a helyén csupán. A neve: Sart. Ez a megcsönkült név emlékeztet csupán a régi dicsőségre, meg a romok, melyek

körülveszik a falucsát, s amelyek közül két hatalmas templomoszlop emelkedik az ég felé árván. A legújabb ismeretes népszámlálás adatai szerint mindössze két ember volt, aki a faluban keresztyénnek vallotta magát.

Nem máról holnapra következett be sorsa. Hite kerek ezer esztendőn át birkózott a halállal, de végre is a halál legyőzte az életet. Holt hitű ember, holt hitű gyülekezet! Vigyázz, és térj meg! Ma még hallod az élet Fejedelmének feltámasztó szavát. Ma még bent van a neved az élet könyvében, de Krisztus keze fogja már az írót, s ott tartja, ahol a neved van beírva. Jaj, ki ne húzza! Ámen.